

føre en Tilstand, der er i absolut Strid med den gjældende Grundlov.

Jeg tilstaar, at dette Forslag ogsaa i en anden Forstand er ganske interessant. Det viser den Udvikling, der er foregaaet med den høie Regjering. Endnu i 1873 stod den høie Regjering paa det Standpunkt, at det det gjaldt om, var at forhindre, at det ene Thing tog hele Magten; det ene Thing maatte ikke bestemme Ministeriet. Idealet var altsaa efter den høie Regjering's Paa-stand — det ligger tydelig nok i den Adresse i Landssthinget, som den høierede Confeils-præsident fremte for og, jeg tror, var Med-forslagsstiller af — at den høie Regjering burde repræsentere, have Tillid i begge Thing i alle Tilfælde. Det var i 1873. Allerede 1875 var den høie Regjering kommen et Stykke videre. Den viste det ved Udstedelsen af Provisoriet 1877, at den var fuldstændig paa Hvide med Tiden ved at hævede Rigeberettigelsen. Det viste den høie Regjering ved Provisoriet af 12te April 1877, idet den der slaar fast, at de Udgifter ere lovlige, som begge Thing have sagt Ja til; men endnu stod Regjeringen dog paa det Standpunkt, at hvert Thing havde et Veto; den stod endnu paa Lokammerstykket, ganske vist ikke det Lokammerstykket, som Grundloven hjemler, med Forret for Folkethinget, men det var dog et Rigeberettigelses Lokammerstykket. Nu er den høie Regjering kommen til Lokammerstykket; det er Altsammen væk. Alt det om en Regjering, der maa støtte sig til begge Thing; det er ogsaa væk, det, at hvert Thing dog har Ret til at modsætte sig Fordringer fra en af de andre Faktorer's Side; der gjælder nu kun et Lokammerstykket i den Form, at Regjeringen og dens Benner — gaar det godt, er det godt, gaar det ikke, er det ogsaa godt — regjere for Fremtiden med ubegrændset Myndighed over Landet. Det forekommer mig, at denne Udvikling er en total Falliterklæring for den høie Regjering's politiske Virksomhed. Den høie Regjering begyndte med en Doktrin, som indeholder et System, som den høierede Confeilspræsident har betegnet som Rigsdagsparlamentarisme, men som i Virkeligheden slet ikke er Rigsdagsparlamentarisme eller nogen anden Art af Parlamentarisme, men blot en modificeret Absolutisme, begrændset ved den samlede Rigsdags Enighed mod Ministeriet. Efter Confeilspræsidentens Rigsdagsparlamentarisme behøver en Regjering nemlig ikke Andet for at blive ved Magten end Kongens Tillid og saa, at ikke hele Rigsdagen forenes imod den; med andre Ord, naar ikke Alle ere imod den, kan Regjeringen ganske rolig blive ved. Det er det Pro-

gram, hvorpaa Regjeringen i 1876 aabnede Kampagnen, og som den stadig har stærket, stadig har faaet sine Benner til at udtale klarere og klarere, og som den har søgt at vise, at gennemføre praktisk i det politiske Liv. Det har selvfølgelig været Folkethingets Opgave at overlade denne Prøve til Regjeringen, Folkethinget har ikke lagt den høie Regjering nogen Hindring i Veien, idet man aldrig har nægtet Finantsloven og heller ikke har vist nogen Strid, som gik ud paa at tvinge den høie Regjering til at gaa, men blot har indskrænket sig faavel paa Finantslovens som paa de andre Loves Omraade til at give det Svær paa en saadan Tiltale, der var aldeles selvfølgeligt, nemlig, at man ligeoverfor en saadan Opfordring holdt sig passiv tilbage og bad Regjeringen vise sin Dygtighed. Resultatet er blevet det, at Regjeringen nu efter 10 Aars Arbejde kommer og erklærer her i Thinget: vi kunne hverken paa Lovgivningens eller paa Finantslovens Omraade udrette det Allermindste med den hidtil gjældende grundlovmæssige Ordning, derfor bede vi om et Forslag, der gaar ud paa at forandre hele Grundloven, og at give os en Myndighed, som ingen konstitutionel Regjering i noget konstitutionelt Land har. Jeg tror ikke, at den høie Regjering paa nogen tydeligere Maade kunde for Offentligheden erklære, at det hele Grundlag og den hele Opgave, den nu i snart 10 Aar har arbejdet paa, er mislykket. Jeg vil blot erindre de Herrer om, at det blev høit udsåsumeret, at Regjeringens Opgave var en dobbelt, det var først den at føre Forsvarsagen igjennem og dernæst at knuse Parlamentarismen ved at etablere det, som den høie Regjering's Chef kaldte „Rigsdagsparlamentarismen.“ Forsvarsagen som Livsag lod den falde i 1876, den har senere behandlet den paa en Maade, der viser, at den for længe siden er borte fra Regjeringens Hjerte, og nu i 1885 kommer Regjeringen og erklærer og erkjender selv, at det andet Punkt i Programmet, Rigsdagsparlamentarismen, paa lovlig Grund er en Umulighed, idet den beder Folkethinget om at forandre den hidtil gjældende grundlovmæssige Tilstand, for at Regjeringen kan blive ved at regjere. Andet byder Forslaget ikke, naar det læses, som Regjeringen selv har læst det og selv har forklaret det. Jeg tror nu, at det havde været heldigere, om den høie Regjering selv havde erkjendt, at da den nu efter 10 Aars mislykkede Bestræbelser for at føre Noget igjennem aldeles ikke kan føre Noget igjennem, saa er Tiden kommen for den til at gaa; — den maa selv hellere fa' de end forlange, at vi skulle lade Grundloven